

การเขียนย่อหน้า

วิชา THG1203

ย่อหน้าคืออะไร

ย่อหน้า คือ ข้อความหรือกลุ่มประโยคที่แสดงความคิดสำคัญเพียงอย่างเดียว และเป็นส่วนของงานเขียนเรื่องหนึ่ง

ย่อหน้าประกอบด้วยประโยคใจความสำคัญ และประโยคประกอบที่ขยายความคิดของประโยคใจความสำคัญนั้น

ความคิดสำคัญ
หรือประโยค
ใจความสำคัญ

ประโยคขยาย
ความ

ความคิดสำคัญหรือประโยคใจความสำคัญ

ความคิดสำคัญ (main idea) หมายถึง ความคิด
ที่ผู้เขียนมุ่งเสนอต่อผู้อ่าน เพื่อแสดงว่าผู้เขียนมี
ความคิดเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ความคิดหลักนี้ผู้เขียน
อาจจะแปรออกมาเป็นประโยคก็ได้ เรียกว่า
ประโยคใจความสำคัญ (topic sentence)

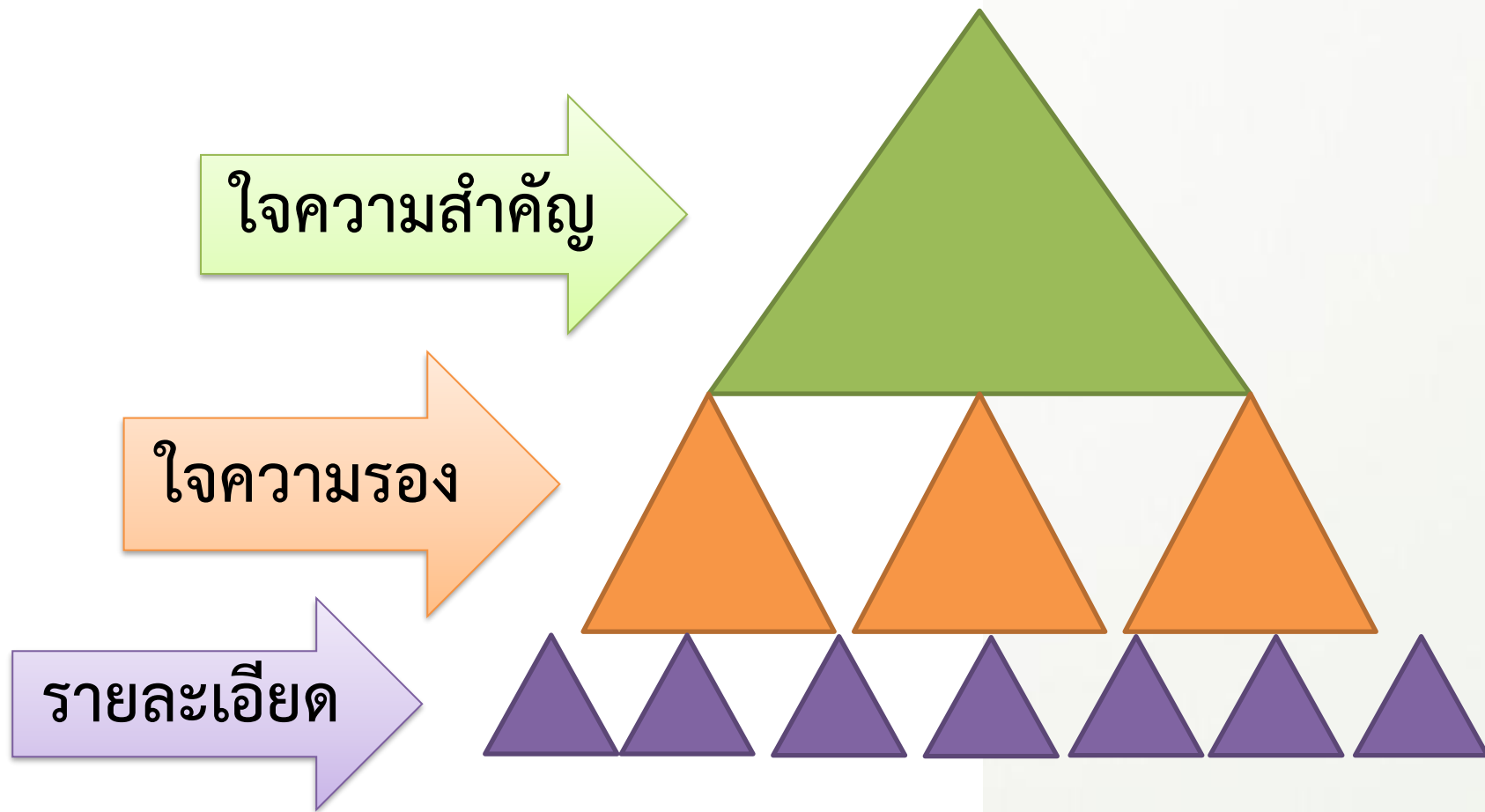

ประโยชน์ขยายความ

ประโยชน์ขยายความคือประโยคที่ขยายความ
หรือให้รายละเอียดความคิดหลักหรือประโยค
ใจความสำคัญให้เข้าใจชัดเจน

ส่วนขยายใจความสำคัญ คือ รายละเอียดที่ช่วยให้สาระสำคัญเด่นชัดขึ้น

ภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างใจความสำคัญกับ
ส่วนขยายใจความสำคัญ

ประเภทของย่อหน้า
แบ่งเป็น **2** ประเภท

1. ย่อหน้าเนื้อเรื่อง

2. ย่อหน้าพิเศษ

ย่อหน้าเนื้อเรื่อง คือ ย่อหน้าที่ใช้แสดง
สาระสำคัญของเรื่อง ประกอบด้วย
ความคิดสำคัญ ประโยคใจความสำคัญ
และส่วนขยายประโยคใจความสำคัญ

ย่อหน้าพิเศษ

1

ย่อหน้าคํานํา คือ ส่วนนำเข้าสู่เรื่อง

2

ย่อหน้าสรุป คือ ส่วนปิดเรื่อง

4

ย่อหน้าเน้นย้ำข้อความ เพื่อ
แสดงความคิดเด่นชัด

3

ย่อหน้าบทสนทนา คือ
ส่วนบทสนทนา เมื่อเปลี่ยนผู้
พูดต้องขึ้นย่อหน้าใหม่

5

ย่อหน้าเชื่อม คือ ย่อหน้าเชื่อมโยง
ความคิดระหว่าง
2 ย่อหน้า

รูปแบบของย่อหน้า มี 5 รูปแบบ

1. ประโยคใจความสำคัญปรากฏที่**ต้นย่อหน้า**
2. ประโยคใจความสำคัญปรากฏที่**ท้ายย่อหน้า**
3. ประโยคใจความสำคัญปรากฏที่**กลางย่อหน้า**
4. ประโยคใจความสำคัญปรากฏที่**ต้นและท้ายย่อหน้า**
5. **ไม่มี**ประโยคใจความสำคัญปรากฏเป็นประโยคชัดเจน

ตัวอย่างย่อหน้าที่ประโยคใจความสำคัญอยู่ต้นย่อหน้า

ในอดีตนั้น คนไทยส่วนมากมีความรู้ในทางช่างไม้และการปลูกสร้างบ้านเรือน เนื่องจากถือเป็นคติว่าลูกผู้ชายพอรุ่นหนุ่มขึ้นมาก็ต้องฝึกหัดช่างไม้ ต้องปลูกสร้างบ้านเรือนเป็น มักเริ่มต้นจากการเป็นลูกมือช่วยช่างผู้มีความชำนาญและเรียนรู้จากประสบการณ์ในการลงมือก่อสร้างงานจริง นอกจากนั้นการที่คนไทยมีจิตศรัทธาในศาสนาจึงมักช่วยพระสร้างกุฏิสงฆ์ ศาลาการเปรียญหรือซ่อมโบสถ์วิหาร จึงได้ความรู้ทางช่างและการก่อสร้างเพิ่มเติมจากวัดอีกด้วย เพราะพระสงฆ์ไทยส่วนมากเป็นช่าง หรือมีความชำนาญทางการก่อสร้างอยู่ด้วย

ตัวอย่างย่อหน้าที่ประโยคใจความสำคัญอยู่ท้ายย่อหน้า

เนื่องจากมีการเร่งรัดการพัฒนาประเทศในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะทางด้านอุตสาหกรรม ทำให้ทรัพยากรที่มีอยู่ลดน้อยถอยลงอย่างรวดเร็ว ป่าไม้ถูกทำลายไปจนเหลือไม่ถึงหนึ่งในสี่ของพื้นที่ ป่าไม้ทั้งหมดที่มีอยู่เดิม ต้นน้ำลำธารก็ถูกทำลายลงมาก จนเกิดปัญหาภัยแล้ง สัตว์ป่าถูกล่าจนบางชนิด เช่น สมันสูญพันธุ์หมดไปจากโลก แร่ธาตุถูกขุดขึ้นมาใช้จนบางแห่งหมดไปจากพื้นที่ ทำให้เกิดมีเหมืองร้างขึ้น น้ำในแม่น้ำลำคลองที่เคยใสสะอาดก็เน่าเสีย เพราะขยะและน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม **การใช้ธรรมชาติอย่างฟุ่มเฟือยในช่วงเวลาห้าสิบปีได้ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรงขึ้นในปัจจุบัน**

ตัวอย่างย่อหน้าที่ประโยคใจความสำคัญอยู่กลางย่อหน้า

ทุกคนควรบริโภคน้ำตาลให้พอเหมาะกับร่างกาย ผู้ที่ต้องการลดหวานโดยไม่ใช้น้ำตาล ก็มีสารที่ทำให้ความหวานทดแทนได้ แต่การใช้สารเหล่านี้ ถึงแม้จะศึกษาพบว่าปลอดภัยในขณะนี้ก็ตาม แต่ในวันข้างหน้า อาจพบว่าเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภคที่ใช้เป็นเวลานานๆ ก็ได้ **ดังนั้นวิธีที่ดีที่สุดสำหรับผู้ที่มีการจำกัดในการบริโภคน้ำตาลก็คือการควบคุมอาหาร และเครื่องดื่มที่มีรสหวานให้น้อยลง** เวลารับประทานอาหารต้องไม่เติมน้ำตาลลงไปในการอาหารอีก เลือกซื้อผลไม้ที่ไม่มีรสหวานจัด ไม่รับประทานขนมหวาน คุณต้องควบคุมเรื่องความหวานด้วยตัวเอง จึงจะได้ผลดีต่อสุขภาพ

ตัวอย่างย่อหน้าที่ประโยคใจความสำคัญอยู่ต้นและท้ายย่อหน้า

คนไทยถือว่าบ้านเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตตั้งแต่เกิดไปจนตาย

เพราะคนไทยโบราณนั้นใช้บ้านเป็นที่เกิด การคลอดลูกจะกระทำกันที่บ้าน โดยมีหมอพื้นบ้านที่เรียกว่า หมอตำแย เป็นผู้ทำคลอดมิได้ใช้โรงพยาบาลหรือสถานผดุงครรภ์อย่างในปัจจุบันนี้ และที่สุดของชีวิตเมื่อมีการตายเกิดขึ้น คนไทยก็จะเก็บศพของผู้ตายที่เป็นสมาชิกของครอบครัวไว้ในบ้านเพื่อทำบุญสวดบำเพ็ญกุศลให้แก่ผู้ตายก่อนที่จะทำพิธีเผา อีกทั้งเป็นการใกล้ชิดกับผู้ตายเป็นครั้งสุดท้าย ดังนั้น**บ้านจึงเป็นสถานที่ที่คนไทยใช้ชีวิตอยู่เกือบตลอดเวลาตั้งแต่เกิดจนตาย**

ตัวอย่างย่อหน้าที่ไม่มีใจความสำคัญปรากฏเป็นประโยคชัดเจน

ไม่เฉพาะแต่คนไทยเท่านั้นที่มีความผูกพันกันอย่างแน่นแฟ้นกับสายน้ำ หากแต่ยังรวมไปถึงมวลมนุษยชาติบนโลกทั้งหมดนี้ก็ต้องพึ่งพาอาศัยใช้น้ำด้วยกันทั้งสิ้น สายน้ำจึงเปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่หล่อเลี้ยงชีวิตผู้คนให้ดำรงอยู่ และสิ่งที่ตามมาสำหรับชีวิตประจำวันของคน โดยเฉพาะผู้ที่มีบ้านอาศัยอยู่ริมน้ำจำเป็นต้องมีก็คือพาหนะที่สามารถบรรทุกหรือนำพาคน สิ่งของไปบนท้องน้ำเพื่อการติดต่อสื่อสาร เพื่อค้าขาย เพื่อการศึกษา เพื่อการประมง หรือแม้แต่เพื่อการแข่งขันเป็นกีฬาทางน้ำ และเพื่อประโยชน์อื่นๆ อีกมากมาย พาหนะดังกล่าวนี้ก็คือ “เรือ” นั่นเอง และด้วยสิ่งนี้เองจึงส่งผลให้การสัญจรทางน้ำได้รับความนิยมขึ้นอย่างกว้างขวาง

“เรือ” เป็นพาหนะที่สำคัญสำหรับผู้ที่อาศัยอยู่ริมน้ำ

การวางโครงเรื่องของย่อหน้าและการเขียน ขยายความย่อหน้า

1. ขั้นแรก หาคำคุณแจจากประโยค
ใจความสำคัญที่กำหนด

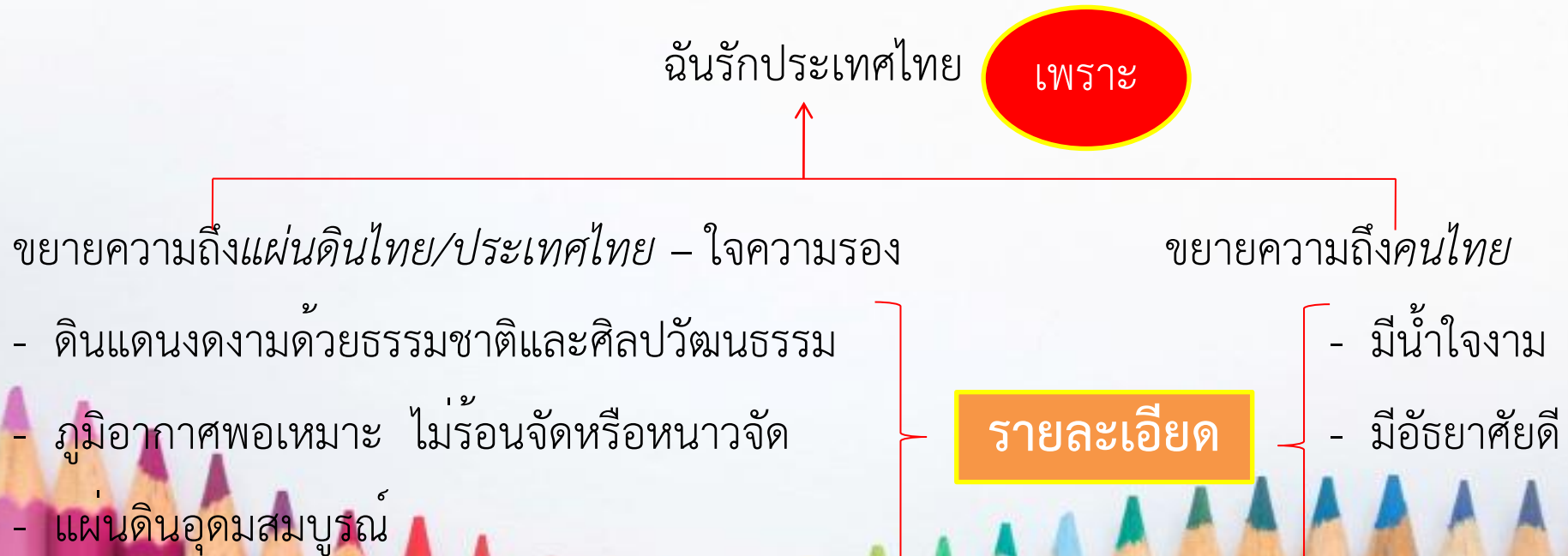
ฉัน **รัก** ประเทศไทย

หรือ คิดประโยคใจความสำคัญ

แล้วหาคำคุณแจ

การวางโครงเรื่องของย่อหน้าและการเขียนขยายความย่อหน้า (ต่อ)

2. ขั้นตอนมา วางโครงเรื่องของย่อหน้า เพื่อให้ทราบ ประเด็น ทิศทาง ลำดับการเขียนจะเขียนย่อหน้าด้วยวิธีใด

3. ขั้นสุดท้าย เขียนขยายความรายละเอียดที่จำเป็นเพื่อความชัดเจน

ฉันรักประเทศไทย เพราะ แผ่นดินไทยเป็นดินแดนที่งดงามด้วยธรรมชาติ และศิลปวัฒนธรรม มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่หลากหลายทั้งทะเล ภูเขา น้ำตก เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว มีวัดวาอาราม พระราชวังอันวิจิตรตระการตา การละเล่นพื้นบ้านที่สนุกสนาน ศิลปะหัตถกรรมที่เป็นเอกลักษณ์น่าชม ภูมิอากาศพอเหมาะไม่ร้อนจัดหรือหนาวจัด แผ่นดินไทยอุดมสมบูรณ์ เลี้ยงสัตว์ปลูกพืชผัก งามได้ตลอดปี จึงมีข้าวปลาอาหารบริบูรณ์ ใครอยู่เมืองไทยไม่มีวันอดอยาก นอกจากนี้ คนไทยยังมีน้ำใจงาม ชอบช่วยเหลือผู้ที่ตกทุกข์ได้ยากเห็นได้จากความร่วมมือร่วมใจกันในงานสาธารณกุศลต่างๆ ชาวต่างประเทศก็นิยมมาเที่ยวประเทศไทย เพราะคนไทยมีอัธยาศัยดี มีมนุษยสัมพันธ์ ยิ้มแย้มแจ่มใส จนประเทศไทยได้สมญานามว่า “สยามเมืองยิ้ม” **ด้วยเหตุนี้ฉันจึงรักประเทศไทย**

การขยายย่อหน้ามี **5** วิธี

1. การให้คำจำกัดความ

2. การอธิบายให้รายละเอียด

3. การให้เหตุผล

4. การยกตัวอย่าง

5. การเปรียบเทียบ

ตัวอย่าง การให้คำจำกัดความ

วรรณคดีวิจักษณ์ (Literary Appreciation) คือ ความซาบซึ้งในวรรณคดี เป็นการหาคุณค่าและรู้จักความดีงามของวรรณคดี การวิจักษณ์ได้แก่การพิจารณาแง่มุมของวรรณคดีว่าวรรณคดีเรื่องนั้น ๆ หรือตอนนั้น ๆ ดีอย่างไร เช่น มีความไพเราะ มีคติลึกลับซึ่งกินใจ มีความหมายที่คมคายแฝงอยู่

ตัวอย่าง การอธิบายให้รายละเอียด

มะลิเป็นไม้ที่ไม่ใช่ของพื้นเมืองของไทย เข้าใจกันว่าจะมาจากประเทศจีนตอนใต้หรือประเทศอินเดีย ในเมืองไทยเรามีอยู่หลายชนิด เช่น มะลิลา มะลิซ้อน มะลิวัลย์ มะลิถอด ลักษณะของดอกไม้เหมือนกัน อย่างมะลิซ้อนก็มีกลีบซ้อนกันหนาเหมือนอย่างดอกดาวเรือง ส่วนมะลิถอดก็มีลักษณะเหมือนเอาดอกมะลิลาซึ่งมีกลีบชั้นเดียววางซ้อนกันขึ้นไป และจะถอดเอามาได้เป็นดอก ๆ จึงเรียกว่า มะลิถอด

ตัวอย่าง การให้เหตุผล

การออกกำลังกายเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิต เพราะจะทำให้หัวใจ หลอดเลือด และปอด มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางกายภาพและการทำงานจนรับและส่งออกซิเจนได้ดีขึ้น ขณะเดียวกันกล้ามเนื้อและอวัยวะอื่น ๆ ก็พลอยแข็งแรงขึ้น นอกจากนี้ยังมีผลต่อจิตใจที่ทำให้ผู้ที่ออกกำลังกายคลายความเคร่งเครียดทางจิตใจ และมีอารมณ์ปลอดโปร่งขึ้นด้วย

ตัวอย่าง การยกตัวอย่าง

สัญลักษณ์ในวรรณคดีมีความหมายถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มักจะเป็นรูปธรรมที่เป็นเครื่องแทนนามธรรม เช่น ดอกไม้ใช้แทนหญิงงาม น้ำค้างมักแทนความบริสุทธิ์ พระเพลิงใช้แทนความร้อนแรง หรืออาจใช้ตัวละครในเรื่องนิยายหรือบทละครเป็นตัวแทนนามธรรม เช่น ทศกัณฐ์เป็นตัวแทนความเลวร้ายของผู้มีอำนาจที่ไม่มีธรรมะ สีดาเป็นตัวแทนหญิงที่ซื่อตรงต่อสามี

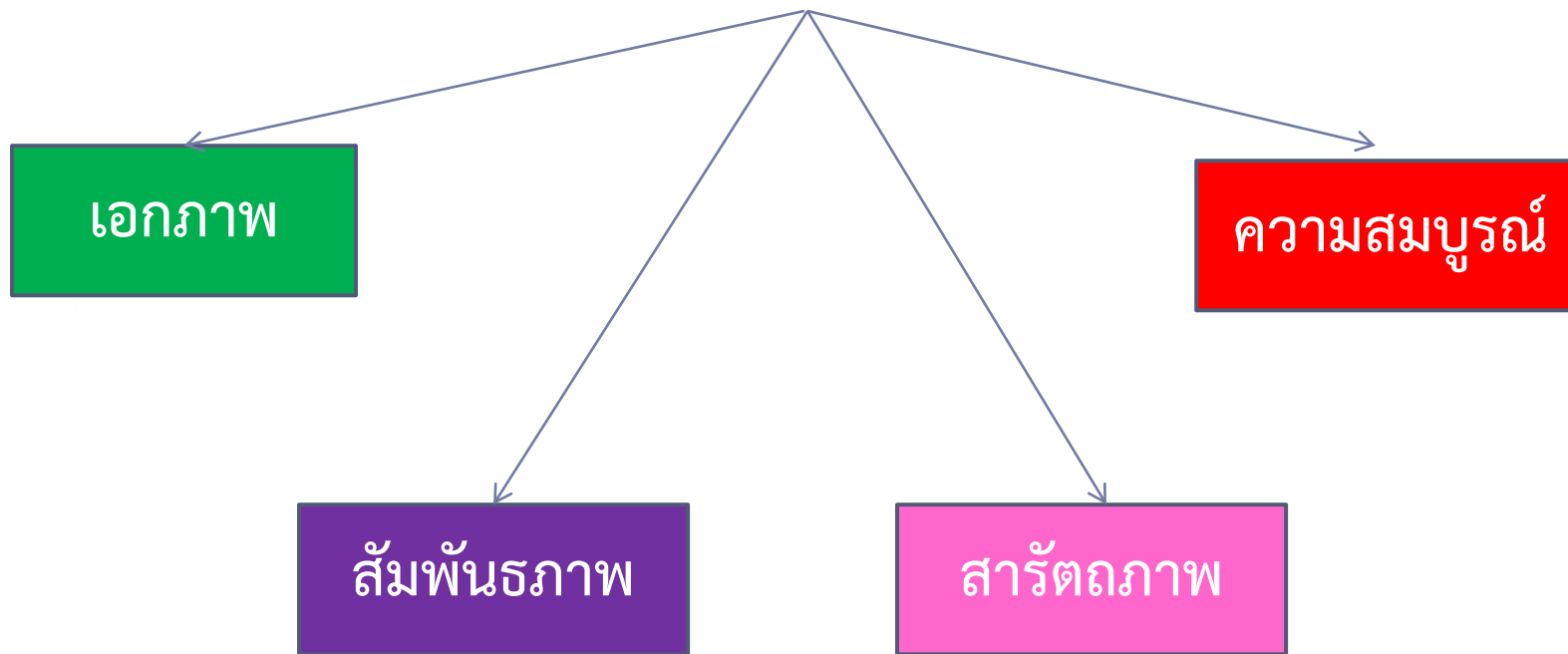

ตัวอย่าง การเปรียบเทียบ

อาหารมีรสต่าง ๆ กัน ให้ความโอชะแก่ผู้เสพฉันใด
วรรณคดีก็มีรสต่าง ๆ กัน ให้ความโอชะแก่ผู้อ่านฉันนั้น รสทั้งสองนี้
แตกต่างกันตรงที่รสอาหารใช้ลิ้นเป็นเครื่องสัมผัส เพื่อให้รู้ว่าอาหาร
นั้นมีรสเปรี้ยว หวาน มัน เค็ม หรือเผ็ดอย่างไร บางครั้งก็ใช้จมูก
ดมกลิ่นพิสูจน์ว่าอาหารนั้นมีกลิ่นหอมหวานชวนกินแค่ไหน ส่วนรส
แห่งวรรณคดีนั้นสัมผัสด้วยตาและหูจากภาษาทวิจึงจะรู้รส และรส
แห่งวรรณคดีนี้เป็นรสที่บอกถึงอารมณ์อย่างเดียว คือ บอกอารมณ์
แห่งความพอใจ หรืออารมณ์แห่งความไม่พอใจ ถ้าจะจำแนกภาวะ
แห่งอารมณ์ออกเป็นปลีกย่อยลงไปอีกก็มีอยู่อีกหลายประการ เช่น
ความยินดี ความร่าเริง ความโศก ความโกรธ ความองอาจ
ความกลัว ความเกลียด ความพิศวง และความสงบ เป็นต้น

ลักษณะของย่อหน้าที่ดี

ลักษณะของย่อหน้าที่ดีมี 4 ประการ (1๐3ส)

ลักษณะย่อหน้าที่ดี

- ต้องทราบเพื่อให้เขียนย่อหน้าได้ถูกต้องตามหลักการเขียนย่อหน้า ย่อหน้าที่ดีสามารถสื่อความคิดที่ต้องการเสนอได้ชัดเจน มีลักษณะดังนี้

1. **มีเอกภาพ** ความคิดสำคัญประการเดียว ไม่เขียนออกนอกเรื่อง

2. **มีสัมพันธภาพ** เนื้อหาเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน เชื่อมโยงความคิดเป็นระเบียบ

2.1 การลำดับความคิด

2.2 การใช้คำหรือกลุ่มคำเชื่อมความเพื่อ

2.2.1 ให้เป็นทางเดียวกัน

2.2.2 ให้เกิดความขัดแย้งกัน

2.2 การใช้คำหรือกลุ่มคำเชื่อมความเพื่อ (ต่อ)

2.2.3 เป็นเหตุเป็นผลกัน

2.2.4 แสดงจุดมุ่งหมาย

2.2.5 แสดงระยะเวลาหรือ
เหตุการณ์

2.2.6 แสดงสถานที่

2.2.7 แสดงการเปรียบเทียบ

2.3 การซ้ำคำที่เป็นแก่นของเรื่อง

3. มีสารัตถภาพ เน้นย้ำใจความ
สำคัญเพื่อให้ทราบความคิดสำคัญ

3.1 เน้นย้ำในที่ที่ควรเน้น

3.2 เน้นย้ำโดยใช้คำ

3.3 เน้นย้ำอย่างมีสัดส่วน

4. มีความสมบูรณ์ มีรายละเอียด
ครอบคลุมความสำคัญของย่อหน้า
ไว้ครบถ้วนชัดเจน

แบบฝึกหัดการเขียนย่อหน้าครั้งที่ 1 (10 คะแนน)

คำสั่ง: จงเขียนขยายประโยคใจความสำคัญ **“ฉันรู้สึกประทับใจเมื่อฉันได้ไปเที่ยวที่.....”** ให้เป็นย่อหน้าที่ดี 1 ย่อหน้า ความยาว 10 บรรทัด และให้ขีดเส้นใต้ประโยคใจความสำคัญดังกล่าวด้วย

แบบฝึกหัดการเขียนย่อหน้าครั้งที่ 2 (10 คะแนน)

คำสั่ง: จงเขียนขยายประโยคใจความสำคัญ
“น้ำใจของคนไทยไม่เคยหายไปจากสังคม”
ให้เป็นย่อหน้าที่ดี 1 ย่อหน้า ความยาว 10
บรรทัด และให้ขีดเส้นใต้ประโยคใจความ
สำคัญดังกล่าวด้วย

แบบฝึกหัดการเขียนย่อหน้าครั้งที่ 2 (10 คะแนน)

คำสั่ง: จงเขียนขยายประโยคใจความสำคัญ
“ความกตัญญูเป็นหนทางแห่งความเจริญ”
ให้เป็นย่อหน้าที่ดี 1 ย่อหน้า ความยาว 10
บรรทัด และให้ขีดเส้นใต้ประโยคใจความ
สำคัญดังกล่าวด้วย